

## СТАНОВИЩЕ

от доц. Миглена Людмилава Прашкова, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

на докторска дисертация на Бисер Янков Лазаров

на тема: **„Обучението на реставраторите по живопис**

**(Етика и мотивация, методи и жанрове)”**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”,

научна област: 8. Изкуства, професионално направление: 8.2 Изобразителни изкуства,

НХА, Факултет за приложни изкуства, катедра „Реставрация”

Представеният дисертационен труд се състои от въведение, четири глави и заключение, които са в размер на 173 страници. Неразделна част от дисертацията са Приложение 1 в размер на 20 страници и Приложение 2, което съдържа 59 фотографии и списък към тях. Според изискванията, текстът завършва с декларация за оригиналност. Цел на представения труд е да бъде направено теоретично изследване на аспектите на обучение на реставраторите в живописни изобразителни техники.

Темата на представения труд е безспорно дисертабилна. Така формулирана тя разглежда различните аспекти в обучението по живопис на бъдещите реставратори. Високата грамотност или получаването на интердисциплинарни познания в областта на науката и изкуството, богатата пластична култура и добрите умения и сръчности са в основата на професионалната подготовка на реставраторите. Живописът е една от дисциплините в учебния план на магистърската програма по реставрация, която е в състояние да обогати пластичната култура на обучаващите се. По време на практическите занятия по живопис се дава възможност да бъдат развити уменията на студентите в различните техники и да бъдат допълнени познанията им за свойствата и приложението на разнообразните материали за живопис, повечето от които се използват в реставрацията. Процесът на обучение е разгледан в контекста на етичните норми в реставраторската работа, като част от дейността по опазването на паметниците на материалната култура на човечеството. За целта е проучена необходимата литература, събрани са в отделно приложение цитати, които подкрепят постулатите от

съвместни общоевропейски документи, като са изяснени терминологията и понятията. Във второто приложение са подредени фотографии на учебни работи на студенти в специалност „Реставрация”, изпълнявани по време на занятията, водени от докторанта. Илюстративният материал е допълнен и с добре подбрани примери за реинтеграция на липсващи части от живописни произведения, различни по вид и жанр, изпълнени както от студенти и дипломанти на специалността, така и от самия докторант. В този смисъл целите и задачите на дисертационния труд са постигнати. Подобно теоретично изследване, с акцент върху етиката и мотивацията при обучението, както и върху методите и жанровете, застъпени в процеса на обучение по живопис, ще обогати в познавателно отношение, но и чисто практически ще спомогне професионалното възпитание на реставраторите, което е основна задача на катедра „Реставрация”.

Структурата на дисертационния труд следва общоприет и логичен ред. В Първа глава е отделено място на гледните точки, засягащи етиката на реставраторската работа, с което дисертантът поставя контекста на разглежданата тема. Във Втора глава се занимава с нормативните изисквания и препоръки относно образованието на реставраторите. В подкрепа на поставената проблематика в тези две глави е Приложение 1 от дисертационния труд, където, както споменах по-горе, са събрани цитати от важни общоевропейски документи. Във Трета глава дисертантът се занимава с някои аспекти на цветознанието от особена важност в обучението по живопис. Четвъртата глава представя основните изобразителни техники и жанрове, които се преподават и са в помощ на учебния процес, но и допринасят за формирането на професионалните познания и умения на реставратора. Нещо повече, потърсени са възможности за допълване и разнообразяване на учебната програма по живопис с пейзажа – жанр, който до момента не е изучаван от студентите по реставрация. На тази глава съответства Приложение 2, в което е събран показателен илюстративен материал.

За техническото оформяне на дисертационния труд може да се направят някои забележки. Някъде липсват данни за цитираните издания, не е унифициран редът и начинът за изписване на страниците. Когато се цитира текст от сайт, е редно да се изпише датата и часа, в който е ползвана информацията от интернет. Тези забележки не омаловажават добрия резултат от направено изследване. Нека да бъдат възприети като препоръка, ако се вземе решение за издаване на труда или при подготовка на следващи текстове.

Авторефератът отговаря на съдържанието на представената дисертация. Формираните приноси са реален резултат от поставените цели и задачи на изследването.

По темата на дисертацията са представени две публикации, които предстои да бъдат отпечатани в сборници с научни доклади на НХА.

Дисертационният труд има своите достойнства, с ясни приноси е, с което призовавам членовете на научното жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на Бисер Лазаров.

8 октомври 2014 г.

гр. В. Търново

доц. Миглена Прашкова